

**Osobitné požiadavky na súdny
prieskum v oblasti životného
prostredia**

Aarhuský dohovor – súdna prax

© Ing. JUDr. Miroslav Gavalec, PhD.

predseda senátu

Najvyšší súd Slovenskej republiky

Omšenie, September 2017

Pomôcka

- Oznámenie MZV SR č. 43/2006 Z.z.
- DOHOVOR
- o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia

Obsah prednášky

- A/ Otázka záväznosti A - Dohovoru
- B/ Štruktúra A - Dohovoru
- C/ Prístup k spravodlivosti
- D/ Účastníctvo
- E/ Rozsah súdneho prieskumu
- F/ Prostriedky účinnej nápravy
- G/ Náklady súdneho prieskumu
- H/ Včasnosť
- I/ Informovanosť

A/ Otázka záväznosti A - Dohovoru

- oznámenie MZV SR č. 43/2006 Z.z.
  - medzinárodná zmluva s prednosťou pred zákonom
- proces vstupu SR
  - ratifikácia 05.12.2005
  - platnosť 05.03.2006
- čl. 7 ods. 4 ústavy SR
- vplyv judikatúry SDEÚ

A1/ EÚ účinky ratifikácie

- C-243/15 Lesoochranárske zoskupenie II.
  - Počnúc svojou ratifikáciou a jej účinnosťou sa stal A – Dohovor integrálnou súčasťou právneho poriadku EÚ a záväzným nástrojom pre členské štáty v zmysle čl. 216 (2) ZFEÚ
  - čl. 216 (2) ZFEÚ
    - Dohody uzavreté Úniou sú záväzné pre inštitúcie Únie a pre členské štáty.

A2/ EÚ účinky ratifikácie

- C-240/09 Lesoochranárske zoskupenie I.
  - V rámci právneho poriadku EÚ získal Súdny dvor zásadné oprávnenie poskytovať výklad ustanovení A – Dohovoru prostredníctvom konania o prejudiciálnych otázkach.
    - čl. 267 ZFEÚ - Súdny dvor má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú:
      - a) výkladu zmlúv;
      - b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie

A3/ Zásada lojality EÚ

- čl. 4 ods. 3 ZFEÚ:
  - zásada pozitívne a negatívne vymedzenej lojálnej spolupráce
    - ČŠ prijmú všetky opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy, aby zabezpečili plnenie záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv alebo z aktov inštitúcií Únie.
    - ČŠ pomáhajú Únii pri plnení jej úloh a neprijmú žiadne opatrenie, ktoré by mohlo ohroziť dosiahnutie cieľov Únie.
- ČŠ: konkrétne orgány Z+V+S moci

A31/ Orgány ČŠ:

- NIELEN správne súdnictvo ALE AJ
- civilné sporové konanie
  - žaloby o náhrady škody z porušenia ochrany ŽP
- obchodné súdnictvo
  - nekalosút'ážné konanie
  - § 52 ObZ ohrozovanie zdravia a ŽP
    - ohrozaním zdravia a ŽP je konanie, ktorým súťažiteľ skresľuje podmienky hospodárskej súťaže tým, že prevádzkuje výrobu, uvádza na trh výrobky alebo uskutočňuje výkony ohrozujúce záujmy ochrany zdravia alebo ŽP chránené zákonom, aby tak získal pre seba alebo pre iného prospech na úkor iných súťažiteľov alebo spotrebiteľov

A4/ EÚ princíp právneho štátu

- čl. 19 (1) ZEÚ
  - Členské štáty ustanovia v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej právnej ochrany.
- čl. 47 (1) Charty základných práv
  - Každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

A5/ Konkrétne právo EÚ I.

- čl. 191 (1) ZFEÚ
  - Politika Únie v oblasti životného prostredia prispieva k uskutočňovaniu nasledujúcich cieľov:
    - udržiavanie, ochrana a zlepšovanie kvality životného prostredia,
    - ochrana ľudského zdravia,
    - rozvážne a racionálne využívanie prírodných zdrojov,
    - podpora opatrení na medzinárodnej úrovni na riešenie regionálnych alebo celosvetových problémov životného prostredia, a to predovšetkým na boj proti zmene klímy

A6/ Konkrétne právo EÚ II.

- čl. 191 (2) ZFEÚ
  - Politika životného prostredia Únie sa zameriava na vysokú úroveň jeho ochrany, pričom prihliada na rozmanité situácie v jednotlivých regiónoch Únie. Vychádza zo zásad predchádzania škodám a prevencie, zo zásady nápravy škôd na životnom prostredí prioritne pri zdroji a zo zásady, že náhradu škody hradí znečisťovateľ

B/ Obsah A – Dohovoru

- cieľ zmluvných strán
- prispieť k ochrane práva každého človeka, príslušníka tejto i budúcich generácií, žiť v životnom prostredí, ktoré je primerané pre zachovanie jeho zdravia a dosiahnutie blahobytu.
  - garantovať občanom a NGO najmä 3 široko koncipované základné práva

B1/Štruktúra A - Dohovoru

- troj pilierová štruktúra na ochranu ŽP:
  - Preambula a úvod
  - 1. pilier
    - právo na sprístupnenie informácií
  - 2. pilier
    - právo účasti na rozhodovacom procese
  - 3. pilier
    - právo na prístup k súdu (striktný zákaz *denegatio iustitiae*)

B2/ Definície

- základná otázka:
  - ako chápeme a vnímame životné prostredie?
  - ako chápeme a vnímame ochranu ŽP ?
  - ako chápeme a vnímame právne nástroje na ochranu životného prostredia?
- roviny aplikácie práva
  - ústavná, súkromnoprávna (civilná) + verejnoprávna (trestnoprávna - správna)

B3/ Definícia ŽP ???

- § 2 zák. č. 17/1992 Zb. o ŽP
- Životným prostredím je všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie organizmov vrátane človeka a je predpokladom ich ďalšieho vývoja. Jeho zložkami sú najmä ovzdušie, voda, horniny, pôda, organizmy.

B4/ A - Dohovor I.

- čl. 2 bod 3.
  - "informácia o životnom prostredí"
    - a) o stave zložiek životného prostredia, ako sú ovzdušie a atmosféra, voda, pôda, krajina, krajinné a prírodné prostredie, biologická rôznorodosť a jej zložky vrátane geneticky modifikovaných organizmov a vzájomných vzťahov týchto zložiek;

B5/ A - Dohovor II.

- b) o činiteľoch, ako sú látky, energia, hluk a žiarenie, a činnostiach a opatreniach vrátane administratívnych opatrení, dohôd v oblasti životného prostredia, politík, právnych predpisov, plánov a programov, ktoré ovplyvňujú alebo by mohli ovplyvniť zložky životného prostredia v rozsahu písmena a) a analýzy prínosov a nákladov a iných ekonomických analýz a odhadov používaných v rozhodovacom procese o životnom prostredí;

B6/ A - Dohovor III.

- c) o stave zdravia a bezpečnosti obyvateľstva, podmienkach života obyvateľstva, kultúrnych pamiatkach a sídelných štruktúrach v rozsahu, v akom sú alebo môžu byť ovplyvnené stavom zložiek životného prostredia alebo prostredníctvom týchto zložiek činiteľmi, činnosťami alebo opatreniami uvedenými v písmene b);

B7/Judikatúra 7 SŽ103/2003

- I. Právo na priaznivé životné prostredie a s ním spojená jeho ochrana nie je v zmysle čl. 44 ods. 1 Ústavy SR len formálnou abstraktnou formuláciou, ale jeho konkrétnym obsahom je subjektívne hmotnoprávne oprávnenie, prislúchajúce, na rozdiel od právnických osôb, len fyzickým osobám. Jeho subjektu poskytuje nástroje zabezpečujúce mu takú kvalitu životného prostredia, umožňujúce mu nerušene žiť, a to tak z hľadiska osobného, ako aj spoločenského života, t.j. mal by mať právo na zdravé, priaznivé, vhodné, nerušené, dôstojné životné prostredie, poskytujúce mu možnosti kvalitného bývania, dobrého životného pocitu, zdravých pracovných podmienok a pod.
- II. Verejnoprávna povaha práva na priaznivé životné prostredie ukladá štátu povinnosť, aby ho zabezpečoval v jednotlivých zákonoch vykonávajúcich na základe čl. 51 ods. 1 ústavy túto požiadavku v konkrétnych právnych odvetviach pre jednotlivcov a pre štátne orgány.

B8/Judikatura 1SŽ-o-KS

194/2004

- I. Najvyšší súd pristupuje k životnému prostrediu ako ku komplexnej a právne nedeliteľnej veci verejne užívateľnej každým jednotlivcom bez možnosti vylúčenia z jeho benefícií, pričom na subjektívne právo jednotlivca na priaznivé životné prostredie nemožno nazerať inak, ako na snahu ľudstva zachovať priaznivý stav životného prostredia pre nasledujúce pokolenia.
- II. Zmyslom základného práva na informácie o životnom prostredí je znášať svoju spoluzodpovednosť za zachovanie priaznivého stupňa životného prostredia s vedomím spolupodieľania sa na kontrole krokov, ktoré tento stav životného prostredia nielen v súčasnosti ale aj v budúcnosti môžu reálne ovplyvniť.
- III. Preto ako veľmi súvisiace a späté so životným prostredím treba hodnotiť v zmysle uvedených záverov právo verejnosti zapájať sa do procesu hľadania najrozumnejších variantov ľudských činností alebo produktov týchto činností, ktoré z toho hľadiska nebudú zhoršovať dosiahnutý stav životného prostredia, a naplniť zákonnú požiadavku na komplexné odborné a verejné posudzovanie.

B9/Judikatúra 1 Sžp 1/2010

- I. Životné prostredie je základnou, neodmysliteľnou a nenahraditeľnou podmienkou bytia človeka (*conditio sine qua non*) a jeho priaznivý stav je zásadne určujúcim faktorom popri ľudskej existencii nielen pri reprodukcii jednotlivca, tzn. napomáha naplniť účel objektívneho práva, ale aj pri populácií flóry a fauny vrátane stability ekologickej rovnováhy planéty.
- II. Najvyšší súd v životnom prostredí vidí základnú ľudskú hodnotu tak v zmysle hospodárskom, ako aj sociálnom a v neposlednom rade aj v zmysle biologickom.
- III. Z právneho hľadiska je osobitosťou životného prostredia to, že je chránené nielen právo, ktorého predmetom je životné prostredie ako komplexný systém pravidiel správania sa jednotlivcov v rôznych situáciách k predmetu práva, ale aj sám predmet uvedeného práva.
- IV. Ochrana životného prostredia je ústavným imperatívom zakotveným nielen v čl. 44 ústavy, ale aj v jednotlivých zákonoch vykonávajúcich na základe čl. 51 ods. 1 ústavy túto požiadavku v konkrétnych právnych odvetviach pre jednotlivcov a pre štátne orgány.

B10/Judikatúra III.ÚS 108/2008

- I. Účelom základného práva na priaznivé životné prostredie je garancia priaznivého životného prostredia pre každú fyzickú osobu, ktorá, keďže ide o jej subjektívne právo verejnoprávnej povahy, má voči štátu nárok sa ho domáhať.
- Toto základné právo je úzko späté s výsledkami vedecko-technického rozvoja, ich dopadu na životné prostredie, ako aj s požiadavkami človeka na dôstojný život.
- II. Logickým výkladom, hlavne použitím jednej zo smerníc logického výkladu, podľa ktorej právne normy sú určené ľuďom, a to treba mať na pamäti (*omne ius hominum causa constitutum*), možno jednoznačne dospieť k záveru, že subjektom základného práva podľa čl. 44 ods. 1 ústavy je každá fyzická osoba a zo zrejmých dôvodov sa ho nemôže domáhať právnická osoba, keďže stav a úroveň životného prostredia jednoznačne determinuje kvalitu ľudského života, teda kvalitu života človeka.
- III. Vzhľadom na to, že sťažovateľ je občianskym združením, teda právnickou osobou, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

B 11/Judikatúra C-2/2007

- Výpočet faktorov v článku 3 Smernice č. 85/337, ktoré treba zohľadniť, a to vplyv projektu najmä na ľudí, živočíchy a rastliny, pôdu, vodu, ovzdušie a kultúrne dedičstvo, sám osebe poukazuje na to, že vplyv na životné prostredie, ktorý má byť podľa citovanej smernice posúdený, nie je len vplyv zamýšľaných prác, ale najmä vplyv projektu, ktorý má byť uskutočnený.
- Príslušné orgány musia zohľadniť plánované zvýšenie činnosti letiska pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie pri stavebných úpravách infraštruktúry tohto letiska zameraných na tento nárast činnosti.

C/ Prístup k spravodlivosti

- čl. 9 (podporné právo „supportive“)
  - ods. 1 : vzťahuje sa na ochranu konkrétneho práva na prístupnosť informácií
  - ods. 2 : vzťahuje sa na ochranu práva zúčastňovať sa na rozhodovacom procese pri osobitných konaniach
  - ods. 3 : týka sa zásahov alebo nečinností ohrozujúcich ŽP vo všeobecnosti
  - ods. 4 : špecifikuje prostriedky nápravy, včasnosť a nízkonákladovosť predchádzajúcich konaní

C1/ Cieľ prístupu

- umožniť jednotlivcom a združeniam uplatniť si svoje práva nadobudnuté prostredníctvom EÚ práva ŽP
- zabezpečiť, že úlohy a záväzky EÚ práva ŽP sa naplnia
- najmä
  - zachovať, chrániť a zlepšiť kvalitu ŽP
- ale AKO?!?

C2/ Kritéria zachovania ŽP

- záväzné kvalitatívne ukazovatele ŽP
  - limity emisií a koncentrácií
- povinné sledovanie stavu ŽP v ČŠ
  - kvalita žriedel
- povinné projekty na zredukovanie znečistenia a odpadov
- podmienkou pre prevádzkovanie vybraných činnosti je špeciálne povolenie
- podmienka predchádzajúceho EIA

C3/ Kto a ako ?

- doktrína priamo dotknutých subjekt -práv
  - pôda, voda, vzduch, flóra, fauna, krajina ???
- actio popularis
  - prokuratúra, verejný ochranca práv
- „dotknutá“ verejnosť čl. 2 (4) A - Dohovor
  - NGO
    - združená verejnosť s mimoriadnym významom
    - 7., 13. a 18. ods. Preambule A – Dohovoru
    - v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou združenia FO+PO, organizácie alebo skupiny

C4/ Jednotlivec

- C-237/07 Janecek
- nielen NGO ale aj fyzická osoba je oprávnená sa na súde domáhať ochrany ŽP vo vzťahu k nadmernej hlučnosti mestskej prevádzky
  - avšak
    - jedna alebo viac fyzických osôb alebo právnických osôb majúcich dostatočný záujem

C5/ Procesné práva

- verejná prístupnosť
  - byť informovaný o konaní týkajúce sa ŽP vr. verejného vyhlásenia rozhodnutia
  - byť účastníkom procesov
    - ekonomické činnosti – čl. 6
    - plány, programy, politiky – čl. 7
    - výkonné akty a právne predpisy

C51/ Právne predpisy

- C-72/95 Kraaijeveld
  - Najmä, ak orgány Spoločenstva majú prostredníctvom Smernice uložiť ČŠ povinnosť, aby vykonávali určitý postup, tak potom efektivita takéhoto aktu bude oslabovaná, keď bude jednotlivcom bránené, aby sa na neho poukazovali na svojich súdoch.

C6/ Hmotné práva - vzduch

- EÚ právny poriadok vytvára rôzne hmotné práva
- C-237/07 Janecek
  - ak neprihliadnutie na ustanovenia smerníc, ktoré sa vzťahujú na kvalitu ovzdušia a pitnú vodu a sú zamerané na ochranu ľudského zdravia, môže ľudské zdravie vystaviť nebezpečenstvu, potom dotknutej osobe musí byť umožnené odvolať sa na prikazujúce ustanovenia obsiahnuté v týchto smerniciach

C7/ Voda- rybárčenie

- NIE pre všetkých
  - právo na zdravé a nedotknuté ŽP
- avšak VÝNIMKA
  - FO+PO môže získať povolenie na užívanie ŽP na osobitné hospodárske alebo nezárobkové činnosti
  - napr. morský alebo riečny rybolov
    - rybár nadobúda právo napadnúť akýkoľvek zásah, rozhodnutie alebo nečinnosť, ktoré mu bránia v užívaní jeho práva rybolovu

D/ Účastníctvo (locus standi)

- procesné právo
  - osobne na súde spochybniť zákonnosť vrchnostenského aktu (IPA)
- rozsah závisí od
  - charakteru IPA
    - poskytnutie informácie, EIA proces, zodpovednosť za porušenie predpisov ŽP, legislatíva, politiky či projekty
  - charakteru osoby
    - FO, PO, NGO

D1/ Informácie

- každý žiadateľ o ŽP info čl. 4
- C-243/15 LZ II.
  - účasťníctvo sa zakladá na kombinácii čl. 6 A – Dohovoru a čl. 47 Charty
- C-71/14 East Sussex
  - existencia odbornej agentúry na poskytovanie info
- každý pasívny adresát info
  - napr. zlyhanie v prípade znečistenia pitnej vody

D2/ Špeciálne činnosti

- obrovský rozsah (príloha I.)
  - Energetický priemysel:
    - rafinérie ropy a plynu;
  - Ťažba:
    - prevádzky na výrobu cementového slinku v rotačných peciach s výrobnou kapacitou presahujúcou 500 ton denne;
  - Chemický priemysel:
    - chemické prevádzky na výrobu základných (an)organických chemikálií
  - Priemyselné podniky na výrobu buničiny z dreva
  - Výstavba spojení pre diaľkovú železničnú dopravu
  - Výstavba diaľnic a ciest pre motorové vozidlá

D21/ Špeciálne činnosti -rozsah

- základný rámec čl. 6 (1) (a)
- extenzívne čl. 6 (1) (b)
  - v súlade so svojím vnútroštátnym právom tiež uplatní ustanovenia tohto článku na rozhodnutia o navrhovaných činnostiach
    - neuvodených v prílohe I,
    - ktoré môžu mať významný vplyv na životné prostredie.
    - Strany na tento účel určia, či určitá navrhovaná činnosť podlieha týmto ustanoveniam

D22/ Špeciálne činnosti

- autorizácia ekonomickej činnosti
  - špeciálny súhlas/ povolenie
    - skládky, letiská, železnice
  - „*a prior*“ stanovisko verejnosti

D23/ Špeciálne –účastníctvo

- čl. 9 (2)
  - zabezpečiť ZAINTERESOVANEJ verejnosti prístup k procesu preskúmania pred súdom na účely napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia podliehajúcemu čl. 6

D24/ Špeciálne – rozšírené

- čl. 6 (1) (b) + C-243/15
- povinná účasť je aj
  - ak vnútroštátny správny orgán je povinný rozhodnúť, či je nutné vykonať posúdenie vplyvu projektu
  - ktorý **BY MOHOL MAŤ** významný dopad na osobitne chránené prvky ŽP
  - pre podmienky EÚ- NATURA 2000

D25/ Kto vlastne ?

- jednotliviec
  - silné obmedzenia
  - iba ak preukáže „porušenie práva“
- NGO (*ex lege* účasníctvo)
  - čl. 2 (5)
  - "zainteresovaná verejnosť" znamená verejnosť, ktorá je alebo by mohla byť ovplyvnená rozhodovacím procesom týkajúcim sa ŽP alebo sa o tento proces zaujíma
  - NGO ŽP a spĺňajúce všetky požiadavky vnútroštátneho práva považujú za zaujímajúce sa o rozhodovací proces

E/ Rozsah súdneho prieskumu

- podstata pre efektívny výkon súdnej moci
- 2 stránky
  - možné predpoklady na súdny prieskum
    - právne odvetvie
    - žalobné body
      - prelomenie zákazu nerozširovať
  - vymedzenie súdneho prieskumu

E1/ Predpoklady čl. 9 (2)

- tradičný OBMEDZUJÚCI prístup
  - len v oblasti dotknutých subjektívnych práv
- AVŠAK čl. 9 (2)
  - každý ISA vydaný pri aplikácii čl. 6
  - môže sa týkať hocakého štádia konania

E2/ Predpoklady čl. 9 (3)

- odsek 3 ROZŠIRUJE
  - na ISA mimo odseky 1 (INFO) a 2 (EIA) A –
Dohovoru
- jediná podmienka
  - musí byť dotknuté ŽP
  - opätovne – čo je to ŽP ?

E3/ Žalobné body

- C-137/14 Komisia v. SRN
- predchádzajúce správne konania ods. 2 a 3
- účastník môže
  - namietat' aj nedostatky v správnom konaní neuvedené
  - väčšinou striktné OBMEDZUJÚCE časové limity
- AVŠAK
  - striktná neprípustnosť šikany a zneužitia
  - § 5 ods. 12 + § 28 S.s.p.

E4/Vymedzenie súdneho prieskumu

- nie je striktne vymedzená v A – Dohovore
či v EÚ
- SDEÚ ale
  - INFO (C-71/14 East Sussex):
    - je úlohou ČŠ vymedziť rozsah súdneho prieskumu
    - zachovať zásady ekvivalencie a efektivity
  - EIA (C-137/14 Komisia v. SRN):
    - zabezpečiť prieskum tak procesných aj hmotnoprávných nedostatkov napadnutých ISA v ich celosti

E41/ Aké sú to zásady?

- efektivita súdneho prieskumu
- C-33/76 (Rewe)
- procesná autonómia, absencia EÚ úpravy a zásada lojality
  - ČŠ musí vybaviť svoje sudy právomocou a stanoviť podmienky konania pre súdny prieskum tak, aby neboli menej výhodnejšie ako tie, ktoré sa vzťahujú na ochranu vnútroštátnych práv

E42/ Aké sú to zásady?

- ekvivalencia súdneho prieskumu
- C-26/95 (Palmisani)
  - vnútroštátne právo nesmie prakticky znemožniť alebo mimoriadne sťažiť jednotlivcovi výkon práv, ktoré mu EÚ právny poriadok poskytuje

F/ Prostriedky účinnej nápravy

- účel
  - nie akademicky zrušiť ISA
  - ALE napraviť dôsledky jeho nezákonnosti
- SDEÚ + čl. 4 (3) ZEÚ (C-201/02 Wells)
  - každý orgán ČŠ (aj v trestnom konaní) má povinnosť napraviť dôsledky nezákonnosti porušenia EÚ práva

F1/ Rozsah

- čl. 9 (4)
- súdny prieskum musí zabezpečiť vhodné a účinné prostriedky nápravy vr. predbežných opatrení
  - vzťahuje sa na čl. 9 (1 až 3)

G/ Trovy súdneho konania

- všeobecne
  - odstrašujúci účinok na podanie správnej žaloby
  - ŽP v. zisk z podnikania
    - POZOR na šikanózne a zlomyseľné žaloby!!
- čl. 9 (4)
  - trovy konania NESMÚ byť neúmerné (znemožňujúce účasť)

G1/ Právo na TK

- princíp úspechu
  - napr. § 176 (1) S.s.p.
- čl. 3 (8)
  - súdy ČŠ sú oprávnené priznať trovy súdneho konania
- neúmernosť TK?
  - iba SDEÚ definuje (C-260/11 Edwards)
    - rozsah a výšku

G2/ Rozsah TK

- všetky trovy vynaložené účastníkom
  - SP, právne zastúpenie, trovy dôkazov vr. znalca, tlmočenie
  - SR : napr. § 163 S.s.p.
- trovy priznaného odkladného účinku
  - stavebné/integrované povolenie
  - čo s ušlým ziskom ??

H/ Včasnosť

- čl. 9(4)
- časové reštrikcie
  - žaloba môže byť podaná iba v určitej lehote
  - C-348/15 (Stadt Wiener Neustadt)
  - vyhovuje princípu právnej istoty
  - súdne konanie musí byť včasné
- SDEÚ

I/ Šírenie INFO A – Dohovor

- čl. 9 (5)
- ČŠ zabezpečí, aby bola verejnost' informovaná o prístupe k správneému a súdnemu preskúmaniu, a zväži vytvorenie vhodných podporných mechanizmov s cieľom odstrániť alebo znížiť finančné a iné bariéry v prístupe k spravodlivosti.

I1/ Ako v praxi ?

- C-427/07 Írsko v. Komisia
  - ak neexistujú osobitné zákonné ani vykonávacie ustanovenia o tomto práve verejnosti, potom skutočná dostupnosť prostredníctvom vyhlásenia alebo zverejnenia na internetu týchto pravidiel vzťahujúcich sa na prístupnosť súdneho prieskumu alebo administratívneho konania nemôže byť chápaná ako postačujúca, že dotknutá verejnosť si je dostatočne jasne a presne vedomá svojho práva na prístup k súdu v agende ŽP

I2/ Ako v praxi ?

- prečo nie internet ?
  - zabezpečiť dostupnosť informácie
    - pre širokú a reprezentatívnu skupinu adresátov
  - pre podstatnú časť populácie nie je internet stále dostupný
  - aby bol efektívnym nástrojom, musí byť doplnený iným informačným zdrojom

Ďakujem za pozornosť

